

Utbildningsdepartementet

Växjö kommuns yttrande över remiss av betänkandet Bildning, utbildning och delaktighet - folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42)

Växjö kommun lämnar följande yttrande enligt beslut i
kommunstyrelsen 2024-11-26:

Växjö kommun ställer sig generellt positiva till betänkandet och instämmer i behov av en kvalitativ bedömning och uppföljning i bidragsgivningen till folkbildningen. Det är av stor vikt att bidragsgivning, kontroll och granskning inte uteslutande fokuserar på volym för att främja kvalitativ verksamhet. Växjö kommun instämmer i vikten av att hitta en balanspunkt i relationen mellan stat och fri folkbildning för att bibehålla den kraft som folkbildningen besitter och samtidigt säkerställa att statligt anslag används på rätt sätt. Växjö kommun vill betona att det är viktigt att en förflyttad balanspunkt till statens fördel inte påverkar friheten i folkbildningens kärnverksamhet negativt. Växjö kommun bedömer att vissa av de föreslagna ändringarna innebär en relativt omfattande administration och vill poängtera att det är viktigt att administrationen inte har negativ påverkan på kärnverksamheten. Växjö kommun vill också betona att de instämmer i utredningens förslag att behålla självförvaltningsmodellen.

Ändrad målstruktur med nya mål, delmål och indikatorer

Utredningen föreslår en ändrad målstruktur med nya mål, delmål och indikatorer. Växjö kommun vill understryka vikten av armlängds avstånd, i termer av att folkbildningens verksamhet fortsatt ska vara fri från statlig detaljreglering.

Växjö kommun bedömer att framtagna indikatorer förutsätter en lokal förankring och kännedom. Det förutsätter förtydlighet kring hur indikatorerna ska följas upp, samt vem det åligger att göra det. Den kvalitativa uppföljningen av indikatorerna förutsätter framtagna redskap som stöd till lokala aktörer för att säkerställa fördjupad uppföljning. I sammanhanget är tillit viktigt, såväl som ett säkerställande att målen snarare än indikatorerna är styrande för folkbildningspolitiken.

Utvecklad modell för styrningen av statsbidraget

Växjö kommun instämmer i utredningens förslag att behålla självförvaltningsmodellen och betraktar modellen som en långsiktig demokratisk investering. Växjö kommun vill betona att den stärkta kontrollen, modifierade uppföljningen och utvärderingen måste vara i paritet med nyttan. Kontrollen ska inte ha negativ påverkan på

folkbildningens kärnverksamhet och möjlighet till samverkan med civilsamhälle på lokal nivå.

Uppföljning och utvärdering, stärkt kontroll och ökad transparens

Utredningen föreslår att Myndigheten för kulturanalys får ett samlat ansvar för analys och utvärdering av folkbildningen i förhållande till de folkbildningspolitiska målen. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering ska utvärdera effekter av statsbidragsfinansierad folkbildningsverksamhet vid folkhögskolor. Centrum för idrottsforskning ska ansvara för uppföljning och utvärdering av det statsbidrag till folkbildningen som SISU Idrottsutbildarna hanterar. Kopplat till utvärdering av folkhögskolorna vill Växjö kommun poängtera att det är av stor vikt att utvärdering inte uteslutande bygger på andel som kommer ut i arbete. Det är viktigt att i utvärdering beakta andra värden kopplade till folkhögskolans verksamhet, exempelvis delaktighet. Övergripande vill Växjö kommun också poängtera att det oavsett part som ansvarar för utvärderingen är viktigt med en sammanhållen folkbildning.

Utredningens förslag bedöms innebära en större administration för folkbildningen, bland annat kopplat till att förse myndigheter med information och kopplat till uppföljning av verksamhet på lokal nivå. En ökad administration medför ett ökat behov av kompetens såväl som kostnader. Växjö kommun vill framföra att det är av stor vikt att administrationen inte blir så omfattande att det påverkar folkbildningens kärnverksamhet negativt. Det behöver finnas en balans mellan kontroll och tillit, såväl som en balans mellan administration och kärnverksamhet. Växjö kommun vill betona att folkbildningens styrka i flera avseenden ligger i det omfattande samverkan med andra parter i civilsamhället. Det är viktigt att hitta en balans i vad som är relevant kopplat till statsbidragen för att den administrativa bördan inte ska påverka kärnverksamheten i för stor utsträckning.